

Begeleiding

Bij deze link vertel ik meer hoe je het Bijbellezen met je eigen kind aanpakt. Daartussen staan ook opmerkingen over het lezen in groepsverband.

Mijn kind leest al vlot 'ik, maan, roos'. Kan hij dan beginnen met bijbellezen?

Nee. Dat is echt te jong. Het kind wil het vaak dolgraag en natuurlijk mag het proberen woorden uit de Bijbel te ontcijferen. Maar verder komt het ook niet. Als je toch doorzet raakt het kind snel ontmoedigd. Het wordt een spellingsoefening en je schiet je doel voorbij. Je kind moet het leesonderwijs al voor een groot deel achter de rug hebben.

Ik wil graag met mijn kind gaan bijbellezen, maar ik weet niet hoe ik het moet aanpakken.

Geef je kind een eigen Bijbel. Een kind is daar heel wijs mee. Zo'n duur, dik boek helemaal voor jezelf!

Vind je de buitenkant niet zo mooi? Kaft het boek met een gezellig papiertje.

Maak een kleurige bladwijzer, die meteen ook als meeleeskaart gebruikt kan worden. Soms vinden kinderen het moeilijk om met de ogen een regel vast te houden. Zo'n simpele meeleeskaart is een geweldig hulpmiddel.

Zorg dat er een vast plekje in huis is, waar die Bijbel ligt. Dan hoeft er niet gezocht te worden als het zover is om te gaan lezen.

Denk er ook over na of er een eigen plaats gecreëerd kan worden waar je kind (samen met jou) kan lezen. Dat geeft iets eigens en vertrouwd. Dat mag natuurlijk best wel de eettafel zijn. Als die dan maar wel opgeruimd is.

We willen als gezin (of als groep) gaan bijbellezen, maar we hebben niet voor elk kind een Nieuwe Bijbelvertaling.

Zelfs voor dit probleem bestaat een oplossing. Ga naar www.biblija.net. Selecteer een tekstgedeelte en kopieer dat naar je eigen bestand.

Tja. Daar zit ik dan aan tafel met m'n kind. Voor ons ligt de Bijbel. Een dik boek. Maar waar moet ik nou beginnen? Wat is geschikte leesstof.

Eigenlijk heel logisch om gewoon bij het begin te starten. Genesis dus. Dat gaat vier hoofdstukken prima, maar dan komen er problemen: lange verhalen met verschrikkelijk moeilijke namen. Kedorlaomer en zo. Dus moet je na Genesis 4 echt wat anders opzoeken. Hier volgen een paar ideeën.

Het evangelie van Marcus bevat veel korte verhalen. De eerste helft van Handelingen (daarna komen er uitgebreide reisbeschrijvingen en lange toespraken van Paulus), Ruth, Jozef, Jakobus, een psalm, een spreuk. Als je dit allemaal hebt gelezen, ben je al een hele poos op weg.

Wat kan ik nou doen met de tekst die mijn kind heeft gelezen? Want ja, mijn kind leest een klein stukje en daar is-ie na een paar minuten wel mee klaar.

Natuurlijk is daar geen pasklaar antwoord op te geven. Ik kan alleen maar iets aanreiken als idee.

- Je kind begint met het lezen van de tekst. Misschien moet je van tevoren iets zeggen over de tekst zodat het kind het verhaal kan plaatsen.

- Daarna ga je er over praten. Je kunt vragen stellen. Wat vond je mooi? Kwam er een belofte in voor? Heb je iets nieuws geleerd over de Heer God? Wat kun je er mee doen? Maar ook het kind kan vragen stellen. Soms is dat verrassend.

- Wat kan je kind doen met de tekst. "Deze week ga ik me oefenen in ... Ik weet nu dat ... Deze tekst vind ik zo mooi, die ga ik uit m'n hoofd leren ..."

- Breng het in gebed bij God. Je kunt zelf bidden, maar nog beter is het om je kind te laten bidden. In het gebed kan hij terugrijpen op de gelezen tekst. Zo leert het kind om in eigen woorden te bidden. En de inhoud van het gebed wordt bepaald door de Bijbel.

Wat zijn geschikte boekjes om naast de Bijbel te gebruiken?

Om te beginnen is een bijbelse atlas handig. Er is speciaal voor kinderen een atlas te koop. De titel luidt: 'Studie-atlas bij de Bijbel'. Hij is geschreven door Tim Dowley en te bestellen bij bol.com. Trouwens, in jouw Bijbel staan voor- en achterin een aantal landkaartjes. Gebruik die in elk geval. Kinderen bekijken ze graag.

Naast de bijbelse atlas van Tim Dowley zijn er nog veel meer boeken met foto's en tekeningen van hem te koop. Er bestaan ook handboeken bij de Bijbel die speciaal voor kinderen zijn geschreven.

Waarom is het goed dat kinderen af en toe een tekst uit het hoofd leren?

Daar hebben ze hun levenlang plezier van. Juist in moeilijke situaties, is het fijn om teksten paraat te hebben.

Leer samen met je kind teksten uit het hoofd. Je zult versteld staan hoe vlot en gemakkelijk dat gaat. Na een week ben jij ze kwijt en je kind kent ze nog. Maak daar een vast onderdeel van bij het naar bed brengen of na het eten. Zet de teksten op kaartjes. Met grote letters. Herhaal het regelmatig.

Het hoeft echt niet elke dag. Als er maar regelmaat in zit. Geef je kind er een mooi doosje bij waarin het de geleerde teksten kan opbergen.

Is Bijbellezen wel een taak van de ouders? Moet je dat niet overlaten aan de school of de kerk?

Denk maar aan Deuteronomium 6:7. 'Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat.'

Je kunt het dus niet gauw te vaak doen. Dat vond men vroeger ook al. Hier volgt een citaat van een 'oude schrijver'.

"Ouders zijn gehouden en verplicht hun kinderen vragend te maken naar heilige dingen. En dat kan bekwaam geschieden door deze dingen:

Dat de ouders hun kinderen in de vergadering der gelovigen brengen, waar de godsdienst gepleegd wordt, dat de ouders hun kinderen gewennen dagelijks in de

Schrift te lezen, en elke keer als ze lezen iets te onthouden om te vragen, wat het wil zeggen, en dat de ouders, als het Woord Gods over tafel gelezen wordt, zulks ook hun kinderen gewennen."

Dat is duidelijke taal van Johannes de Swaef, anno 1621!

Maar waarom al zo vroeg ermee beginnen? Is dat wel verstandig! De Bijbel als geheel is veel te dik en te moeilijk. Bovendien is het niet geschreven voor kinderen. Dat klopt. En om het nog wat scherper neer te zetten: in onze tijd zijn de problemen nog wat groter dan 20 jaar geleden.

- Kinderen zijn tegenwoordig **visueel** ingesteld: ze moeten het zien. Op de televisie is alles flitsend en snel. En kom dan maar eens aan met zo'n taai boek als de Bijbel, dat je woord voor woord moet lezen!
- Door het vele televisiekijken, video- en computerspelletjes, hyves msn, hebben meer kinderen **concentratieproblemen**. Ze kunnen zich vaak niet meer lang richten op één taak.

En toch is het goed om jong te beginnen!

- Kinderen zijn **leergierig**. Ze voelen zich groot als ze er een paar zinnnetjes uit mogen lezen. Maar ze moeten wel geholpen worden.
- Kinderen zijn vaak ook **gemotiveerder** dan tieners. Kinderen kun je rustig alle bijbelboeken uit het hoofd laten leren. Dat zal met tieners niet zo gemakkelijk gaan. Die zien daar het nut niet van in. "Je hebt toch een inhoudsopgave?!"
- Bij een **gewoonte** die je jong aanleert, heb je meer kans dat die zich doorzet als ze ouder worden. Juist in de moeilijke jaren van de puberteit, kunnen tieners houvast hebben aan de Bijbel, als ze daar zelf mee weten om te gaan.

Dus, toch maar doorzetten met jouw kind! Wij zeggen: jong geleerd, oud gedaan. In bijbelse taal heet het: Leer een kind van jongs af aan de juiste weg, en het zal er niet van afwijken wanneer het oud geworden is. Spreuken 22:6.

Wat wil je bereiken met Bijbellezende. Wat is het doel?

In een boek van Inge Oostdijk las ik jaren geleden een goede omschrijving.

Samen leren verstaan wat de wil van de Heer is
en ook het Woord van God lief krijgen.

Kinderen moeten weten wat de wil van de Heer is. De wil van God heeft te maken met onze redding. Het is zijn vaste plan om mensen te redden. De Bijbel geeft inzicht in Gods reddingsplan. Daar moeten kinderen mee vertrouwd worden gemaakt. Romeinen 12:2. Hij wil dat iedereen tot inkeer komt en niemand verloren gaat.

De wil van God heeft ook te maken met onze levenshouding. De Bijbel geeft aan welke leefwijze bij God past. Hij vraagt ook van de kinderen een gedragsverandering. Weer een tekst om het duidelijk te maken. 2 Petrus 3:9. Om te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is.

Met deze twee kanten van Gods wil hebben we de kern van de Bijbel te pakken. En dat mogen kinderen al lezend gaan ontdekken.

De omschrijving die Inge Oostdijk geeft, begint met: samen leren verstaan. Samen in de Bijbel lezen: dat is bijzonder. Op zo'n moment sta je niet zozeer als opvoeder bóven je kind, maar vooral náást je kind. Samen luister je naar God. Je zult merken dat het bijzonder samenbindend werkt.

De omschrijving eindigt met en ook het Woord van God lief krijgen. Dat heeft te maken met je houding als christen. En dan nog niet de Bijbel als boek liefkrijgen, maar de God over wie het gaat. Het kind gaat van de Heer houden en leert zijn vertrouwen op de levende God te stellen.

Mijn kind houdt niet van lezen en (dus) ook niet van bijbellezen.

Dat gaat vaak samen en eigenlijk is dat ook wel logisch. Als lezen moeizaam gaat, zul je niet snel de Bijbel ter hand nemen.

Maar je hoeft natuurlijk niet toe te geven dat jouw kind nou eenmaal niet van lezen houdt. Je kind zal wel extra geholpen moeten worden en vooral gemotiveerd om tot bijbellezen te komen. Daarom wat losse opmerkingen.

- Laat je kind **niet te vroeg** met bijbellezen beginnen. Geef hem eerst ruim de tijd om het leesproces onder de knie te krijgen en pak dan de Bijbel erbij. Als voorbereiding op het 'echte' bijbellezen, zou je kunnen laten lezen uit de 'Kijkbijbel' van Kees de Kort. Of de 'Startbijbel'.
- Lees **actief** mee. Zodra je kind bij een woord hapert, lees je hardop het woord met je kind mee. Vaak zie je al aankomen bij welk woord hij komt vast te zitten. Dan spreek je het woord gelijk met je kind uit. Je kunt zelfs de hele tekst samen hardop lezen. Dan trek je je kind mee en houd je het tempo er een klein beetje in.
- De meeste bijbels hebben te kleine letters en een lastige indeling van de bladzij met twee kolommen. Vaak kan een kind dat moeilijk leest zijn ogen niet lang gericht houden op het punt waar hij leest. De ogen dwalen af en vervolgens moet hij weer gaan opzoeken waar hij gebleven was. De vinger bij het woord houden is de meest simpele oplossing. Ook werkt een bladwijzer heel goed. Een smal strookje papier wordt bij de tekst gehouden en schuift per regel mee naar beneden.

Mijn kind vindt lezen écht lastig. Op school heeft hij een grote leesachterstand.

Natuurlijk is daar geen pasklaar antwoord op. Naast de opmerkingen die hierboven staan, is er ook nog een vrij bewerkelijke aanpassing. Kopieer het tekstgedeelte uit www.biblija.net. Verander daarna de opmaak van de tekst.

- Laat alle ballast weg: geen titel, versnummers of tekstverwijzing.
- Gebruik duidelijke en grote letters.
- Plaats elk afgerond zinsdeel op een eigen regel.
- Verdeel de tekst in blokken.

Als het kind hier eenmaal aan gewend is, zal het er steun aan hebben.

Tot slot. Wij hebben als christenen geen boekgeloof. Het gaat uiteindelijk niet om vertrouwen in een boek, maar om vertrouwen stellen in een levende God. Een kind kan moeilijk tot bijbellezen komen, maar wel veel van de Heer houden. Gelukkig maar.